

1. OBOWIĄZEK NAUKI I OBOWIĄZEK SZKOLNY

1) Podstawa prawna

- a) Art. 70 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z 2.04.1997 r. (Dz. U. z 1997, Nr 78, poz. 483 z późn. zm.)
"1. Każdy ma prawo do nauki. Nauka do 18 roku życia jest obowiązkowa. Sposób wykonywania obowiązku szkolnego określa ustawa."
- b) Ustawa z dn. 7.09.1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004, Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.) *"Art. 15. 1. Nauka jest obowiązkowa do ukończenia 18 roku życia."*

2) Obowiązek szkolny

Obowiązek szkolny dziecka rozpoczyna się z początkiem roku szkolnego w tym roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 7 lat, oraz trwa do ukończenia gimnazjum, nie dłużej jednak niż do ukończenia 18 roku życia.

"Art. 16. 5. Obowiązek szkolny spełnia się przez uczęszczanie do szkoły podstawowej i gimnazjum, publicznych albo niepublicznych.
5a. Po ukończeniu gimnazjum obowiązek nauki spełnia się:
1) przez uczęszczanie do publicznej lub niepublicznej szkoły ponadgimnazjalnej;
2) przez uczęszczanie na zajęcia realizowane w formach pozaszkolnych w placówkach publicznych i niepublicznych posiadających akredytację, 3) przez uczęszczanie na zajęcia realizowane w ramach działalności oświatowej prowadzonej przez osoby prawne lub fizyczne(...).
4) przez realizowanie, zgodnie z odrębnymi przepisami, przygotowania zawodowego u pracodawcy.
6. Dyrektorzy niepublicznych szkół podstawowych i gimnazjów oraz dyrektorzy publicznych szkół podstawowych i gimnazjów, a także dyrektorzy szkół specjalnych i ośrodków, (...) prowadzonych przez osoby fizyczne lub osoby prawne niebędące jednostkami samorządu terytorialnego, którym nie ustalono obwodów, o przyjęciu ucznia do szkoły są obowiązani powiadomić dyrektora publicznej szkoły podstawowej lub gimnazjum, w których obwodzie uczeń mieszka, oraz informować go o spełnianiu przez ucznia obowiązku szkolnego.
6a. Przepis ust. 6 stosuje się odpowiednio do dyrektora publicznej szkoły podstawowej i publicznego gimnazjum o ustalonym obwodzie, który przyjął do szkoły ucznia zamieszkującego w obwodzie innej szkoły publicznej."

"Art. 18. Rodzice dziecka podlegającego obowiązkowi szkolnemu są obowiązani do:
1) dopełnienia czynności związanych ze zgłoszeniem dziecka do szkoły,
2) zapewnienia regularnego uczęszczania dziecka na zajęcia szkolne,
3) zapewnienia dziecku warunków umożliwiających przygotowanie się do zajęć szkolnych,
4) zapewnienia dziecku realizującemu obowiązek szkolny poza szkołą, warunków nauki określonych w zezwoleniu,
5) powiadamiania organów gminy o formie spełniania obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki przez młodzież w wieku 16-18 lat i zmianach w tym zakresie."

- a) *"Art. 19. 1. Dyrektorzy publicznych szkół podstawowych i gimnazjów kontrolują spełnianie obowiązku szkolnego przez dzieci zamieszkujące w obwodach tych szkół, a gmina kontroluje spełnianie obowiązku nauki przez młodzież w wieku 16-18 lat, w tym odpowiednio:*

- 1) kontrolują wykonywanie obowiązku, a także współdziałają z rodzicami w realizacji obowiązku,
 - 2) prowadzą ewidencję spełniania obowiązku szkolnego oraz obowiązku nauki.
2. Organ gminy prowadzący ewidencję ludności jest obowiązany w ramach zadań własnych przysyłać właściwym dyrektorom szkół informacje o aktualnym stanie i zmianach w ewidencji dzieci i młodzieży w wieku 3-18 lat."

3) Roczne obowiązkowe wychowanie przedszkolne

UWAGA rodzice dzieci 6-letnich

"Art. 14. 1. Wychowanie przedszkolne obejmuje dzieci w wieku 3-6 lat. Dziecko w wieku 6 lat jest obowiązane odbyć roczne przygotowanie przedszkolne w przedszkolu albo w oddziale przedszkolnym zorganizowanym w szkole podstawowej."

"Art.20. Niespełnianie obowiązku odbycia rocznego przygotowania przedszkolnego, obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki podlega egzekucji w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji."

4) Obowiązek nauki

a) Po ukończeniu gimnazjum obowiązek nauki spełnia się:

- przez uczęszczanie do publicznej lub niepublicznej szkoły ponadgimnazjalnej,
- przez uczęszczanie na zajęcia realizowane w formach pozaszkolnych ([1] art. 3 pkt 16: należy przez to rozumieć formy uzyskiwania i uzupełniania wiedzy ogólnej, umiejętności i kwalifikacji zawodowych w placówkach i ośrodkach, o których mowa w art. 2 pkt 3a: placówki kształcenia ustawicznego, placówki kształcenia praktycznego oraz ośrodki dokształcania i doskonalenia zawodowego, umożliwiające uzyskanie i uzupełnienie wiedzy ogólnej, umiejętności i kwalifikacji zawodowych) w placówkach publicznych i niepublicznych posiadających akredytację, o której mowa w art. 68b,
- przez uczęszczanie na zajęcia realizowane w ramach działalności oświatowej prowadzonej przez osoby prawne lub fizyczne na podstawie art. 83a ust. 2 (działalność oświatowa nieobejmująca prowadzenia szkoły, placówki lub zespołu, o którym mowa w art. 90a ust. 1, może być podejmowana na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 173, poz. 1807)), dla której osoby te uzyskały akredytację, o której mowa w art. 68b,
- przez realizowanie, zgodnie z odrębnymi przepisami, przygotowania zawodowego u pracodawcy.

Obowiązek informowania o spełnianiu obowiązku nauki ciąży na rodzicach

„Rodzice dziecka podlegającego obowiązkowi szkolnemu są obowiązani do dopełnienia czynności związanych ze zgłoszeniem dziecka do szkoły, zapewnienia regularnego uczęszczania dziecka na zajęcia szkolne i zapewnienia warunków do przygotowania się dziecka do zajęć. Obowiązkiem rodziców jest powiadamianie organów gminy o formie spełniania obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki przez młodzież w wieku 16 - 18 lat i zmianach w tym zakresie" (art. 18 pkt 5 ustawy o systemie oświaty).

5) Egzekucja obowiązku szkolnego i obowiązku nauki

Ustawa z dnia 17.06.1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2005 r. Nr 229, poz. 1954 z późn. zm.)

a) Środek egzekucyjny

- Środkiem przymuszającym dla wyegzekwowania obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki jest grzywna w celu przymuszenia.
- Grzywny nie stosuje się wobec ucznia, jako osoby małoletniej. Zgodnie z art. 120 § 2 ustawy egzekucyjnej, nieuczęszczanie dziecka do szkoły skutkować będzie nałożeniem grzywny na jego przedstawicieli ustawowych. Tym samym egzekwowany będzie rodzicielski obowiązek zapewnienia regularnego uczęszczania dziecka na zajęcia szkolne. Egzekucji podlega również obowiązek zgłoszenia dziecka do szkoły, skoro skutkiem zaniechania rodziców (prawnych opiekunów) będzie nieuczęszczanie dziecka do szkoły oraz obowiązek powiadamiania organów gminy o aktualnej formie spełniania przez dziecko obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki. Podobnie na rodziców (prawnych opiekunów) a nie na dziecko, nakładana będzie grzywna w razie zaniechania wypełniania obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki poza szkołą.
- Grzywna nakładana może być wielokrotnie, z tego samego tytułu - aż do osiągnięcia pożądanego skutku, albo do osiągnięcia górnej granicy kwotowej. Aktualnie jednorazowo grzywna nie może przekroczyć, dla osób fizycznych 10 000,00 zł (dziesięciu tysięcy zł), jednak może być nakładana wielokrotnie do kwoty 50 000,00 (piećdziesięciu tysięcy zł)

6) Wierzyciel obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki

- a) Wierzycielem obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki jest dyrektor szkoły, w obwodzie której dziecko zamieszkuje lub gmina, a zależy to od wieku ucznia. Gmina jest wierzycielem dla obowiązku wypełnianego przez młodzież w wieku 16-18 lat, a dyrektor w pozostałym zakresie wiekowym.
- b) Do podstawowych obowiązków wierzyciela należy:
- wystosowanie upomnienia
 - wystawienie tytułu wykonawczego
 - wystąpienie z wnioskiem o wszczęcie egzekucji
 - Organem egzekucyjnym jest właściwy organ jednostki samorządu terytorialnego.
 -
- c) Zasadniczą rolą organu egzekucyjnego jest doprowadzenie do wykonania obowiązku podlegającego egzekucji, czyli wymuszenie na rodzicach (prawnych opiekunach) pożądanых zachowań dziecka i (lub) samych rodziców, drogą zastosowania grzywny w celu przymuszenia.

7) Powinności dyrektora szkoły w ramach kontroli spełniania obowiązku szkolnego i obowiązku nauki

- a) Dyrektorzy publicznych szkół podstawowych i gimnazjów kontrolują spełnianie obowiązku szkolnego przez dzieci zamieszkujące w obwodach tych szkół.
- b) Czynności składające się na kompetencję kontrolną dyrektora:
- kontrola wykonywania obowiązków rodziców (prawnych opiekunów), polegających na dopełnieniu czynności związanych ze zgłoszeniem dziecka do szkoły oraz zapewnieniu regularnego uczęszczania dziecka na zajęcia szkolne;
 - współdziałanie z rodzicami (prawnymi opiekunami) w zakresie zapewnienia dziecku warunków umożliwiających przygotowanie się do zajęć szkolnych, a w przypadku spełniania obowiązku poza szkołą, na podstawie zezwolenia - w

- zakresie zapewnienia dziecku warunków nauki określonych w zezwoleniu;
- prowadzenie ewidencji spełniania obowiązku szkolnego i obowiązku nauki.
- Dyrektor spełnia szczególną rolę w ramach egzekucji administracyjnej - jest uprawniony do żądania wykonania w drodze egzekucji określonych obowiązków, czyli występuje jako wierzyciel.

c) Czynności przed egzekucyjne podejmowane przez dyrektorów szkół podstawowych i gimnazjalnych. Niespełnianie obowiązku szkolnego powinno spowodować podjęcie przez dyrektora czynności prawnych zmierzających do zastosowania środka egzekucyjnego.

- Pierwsza taka czynność wynika z zasady zagrożenia, a jest nią upomnienie. Adresatem upomnienia jest zobowiązany. Wymagana jest forma pisemna, zaś treść upomnienia to wezwanie do wykonania obowiązku, z zagrożeniem skierowania sprawy na drogę postępowania egzekucyjnego. Dla celów dowodowych konieczne jest takie doręczenie upomnienia, aby można było ustalić dzień (datę), w którym doręczenie nastąpiło - czyli, w razie korzystania z drogi pocztowej, za zwrotnym poświadczeniem odbioru.
- Po upływie siedmiu dni, od dnia doręczenia upomnienia, wierzyciel może dokonać kolejnej czynności, przed egzekucyjnej. Jest nią wystawienie tytułu wykonawczego. Wzór tytułu wykonawczego związanego z obowiązkami o charakterze niepieniężnym ustalono na podstawie załącznika nr 24 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 listopada 2001 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. Nr 137 z 2001 r., poz. 1541 z późniejszymi zmianami).
- Następnie wierzyciel występuje z wnioskiem o wszczęcie egzekucji. Zgodnie z wymogiem art. 28 ustawy egzekucyjnej, ponieważ egzekucja dotyczy w omawianym przypadku obowiązku o charakterze niepieniężnym, dyrektor - wierzyciel powinien wskazać we wniosku środek egzekucyjny. Jest nim grzywna w celu przymuszenia.
- Wniosek oraz tytuł wykonawczy z załączonym dowodem doręczenia upomnienia składa się w organie egzekucyjnym, którym jest właściwy organ jednostki samorządu terytorialnego.
- W toku postępowania egzekucyjnego, prowadzonego przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) lub osobę przez niego upoważnioną, dyrektor może występować z wnioskami i środkami procesowymi przysługującymi wierzycielowi. Może zastosować zażalenie na postanowienia oraz występować z wnioskami o zawieszenie lub umorzenie postępowania egzekucyjnego

8) **Zadania organu prowadzącego**

Zasadniczą rolą organu egzekucyjnego jest doprowadzenie do wykonania obowiązku podlegającego egzekucji, czyli wymuszenie na rodzicach (prawnych opiekunach) pożądanых zachowań dziecka i (lub) samych rodziców, drogą zastosowania grzywny w celu przymuszenia.